

mogoče sestaviti dovolj premišljeno in dosti tehtno obdelano knjigo, ki bi ji upravičeno dali naslov *priročnik*...»

Gradivo je razdeljeno v 15 poglavij: I. Za uvod, II. Izreki in misli o knjigi, III. Naše knjigotrstvo, knjigotržec in knjigarne, IV. Seznam priročne literature za knjigotržca, V. Nastanek knjižne izdaje, VI. Od slike do tiskane knjige, VII. Nekoliko o papirju, VIII. Bibliografija in uporaba v knjigotrstvu, IX. Knjižni katalogi, X. Oris zgodovine tiskarstva na Slovenskem, XI. Naše bibliofilske izdaje (oris), XII. Oprema slovenske knjige, XIII. Pregled zgodovine slovenskega založništva, XIV. Oblike in običaji pri trgovanju s knjigo, XV. Posebne uzanice za knjigotrstvo.

Publikacija je snovno bogata in kaže, da avtor pozna široko problematiko stroke. Škoda je le, da ni utegnil stvari malo bolje premisliti in sistematično urediti v nekem logičnem zaporedju. Gradivo v tej obliki ni enakomerno oblikovano; ponekod je nametano kot surovo gradivo v obliki tabel, točk in suhih podatkov, drugod je že oblikovano v strnjeno besedilo. Celotna publikacija dela vtis, kot da je avtor priložnostne neenotne zapiške mehanično strnil in jim napisal naslove, ne da bi jih bil skušal poenotiti in notranje povezati. Ne poznam učnega načrta za tovrstne tečaje, sodim pa, da bo treba še dobro pretehtati, kaj spada v osnovni strokovni pouk vajencev v knjigotrstvu in kaj ne, oziroma koliko te in one snovi je treba nuditi. Imam vtis, da bo treba krčiti poglavje o tisku in založništvu in nuditi več in bolje npr. v poglavjih o knjigotrstških katalogih, bibliografijah (ne samo slovenskih) itd.

Snov je oblikovana ohlapno, terminologija ni ustaljena, opredelitve izrazov so površne, pogosto samo približne, podatki so premalo zanesljivi, ponekod tudi napačni.

Zelo koristno bi bilo, da bi se avtor, ki se slabosti dela zaveda, obširno snov poglobil in jo v miru in s potrebno natančnostjo preveril in preoblikoval ter tako pripravi novo izdajo, ki naj bi res zaslužila naslov »Priročnik«, kakor ga je avtor s prevelikim pogumom napisal že v ovojnem naslovu sedanje publikacije.

Janez Logar

Provinšek L[ojez]: O VEZANJU KNJIG. (Opremil Janez Trpin.) Ljubljana. Državna založba Slovenije. (Celjski tisk) 1961. 21 + (I) str. 24 × 17. (Tehnika za dom in življenje.)

Vsega skupaj kakih 15 strani besedila s slikami prinaša ta brošura o vezanju knjig. Po petnajstvrstičnem uvodu si sledijo poglavja: Splošno o vezavah, Vezanje knjige, Popravila knjig, Vzdrževanje in nega knjig.

Priročnik hoče biti le splošno napotilo za domače vezanje knjig — večje naloge si ne zastavlja — vendar velja napisati nekaj stavkov knjižnici na rob, še posebej, če primerjamo še ostala dva zvezka, ki sta izšla v isti zbirki in ki sta po vsem videzu boljša.

V prvem poglavju spoznamo le kakih sedem strokovnih pojmov (zvezek, blok, brošura; kartonirana, navadna in posebna vezava; polplatno, celo platno, polusnje in celo usnje; barvni, zlati, slepi tisk), ki nam jih avtor opiše. Drugo poglavje se od vseh omenjenih vezav ukvarja le z navadno vezavo v polplatno. Uvodom obravnava lastnosti knjigoveških materialov platna, lepenke, papirja, lepila ter orodja. Nato prehaja na opis posameznih elementov knjige in najpreprostejšega načina šivanja, lepljenja, obrezovanja, pripravljanja platnic, rezanja platna in stiskanja. Zadnji dve poglavji pa obravnavata način popravljanja knjig, bolj vezavo

ter vzdrževanje in nego knjig (prostor, klima, materiali, ščitni kartoni, ovitki itd.).

Čeprav je avtor vsaj na dveh mestih izrecno napisal, da pomeni knjiga najosnovnejši pouk v vezavi in da obravnava samo eno vrsto vezave, s knjižico ne moremo biti zadovoljni. Predvsem zato ne, ker bi ta opis vezave (pa čeprav najenostavnejši in brez vsakršnih pretenzij) lahko zadovoljil pred 30 ali 40 leti, danes pa zares ne more. Ne mislimo, da je v opisu kaj posebno zgrešenega, ne, gre za bolj važne opustitve ali pavšalne stavke, ki bi lahko samo s svojo večjo preciznostjo docela drugače dvignili vsebino knjižice. Če npr. niti mimogrede ne omeni, da bi bilo dobro dati v lepilo tudi (kako razkužilo (galun, formalin, nitrobenzol ipd.), kajti danes je biblioteka znanost, ki se ukvarja izključno z vezavo in patologijo knjige, že na taki višini, da je res ne bi smel obiti nihče, ki vsaj od daleč o takih stvareh piše; če si upa (brez komentarja vsaj) zapisati stavek »pri številkah revij bomo odstranili vse, česar ne želimo imeti v knjigi (oglasne strani, ovitke in druge dodatke)«, ko pa vendar stremi sodobni hranitelj knjig, naj bo privatnik, knjižnica ali kdorkoli, ohraniti kar se da popolno podobo dokumenta kot pričo časa, v katerem je izšel in zato skrbno vleplja vse platnice, oglase in druge dodatke; če nič ne pove, kam je pametno dati kazalo, ako ga revija ima; če niti ne omenja modernih vezav v polivinil, pergamoid in v druge podobne snovi, ki so danes v vsakdanji uporabi, — potem res ne moremo reči, da knjižica opravičuje svoj naslov in da je primerno, da je v taki obliki izšla.

Močno pogrešamo vsaj najbolj skromen zgodovinski pregled, kako se je vezava skozi stoletja razvijala, saj poznamo celo vrsto vezav, katerih število gre v dese-

tine in ki so vsaka po svoje doprinesle delež tudi k navadni vezavi. Tak uvod bi šele nakazal, za kaj pravzaprav gre, kaj vezava pomeni in kakšen je njen namen, saj avtor v uvodu tudi sam pravi, da je vezava »za zunanji videz« zelo pomembna. Suho podajanje osnovnih faz vezanja pa zapušča precej siromašen vtis o vsebini. Naj je knjižica namenjena tistim redkim sodobnikom, ki bi se radi v svojem prostem času ukvarjali tudi s takim »konjičkom«, ali pa naj jo bodo v roke jemali šolarji, da bi se v okviru krožkov poskušali tudi s knjigoveštvom, potem bi tak uvod res ne smel manjkati, še posebej, če prazne strani kaj zijajo v bravca (skoraj 5 praznih strani, opremljenih z bolj klavrnimi vinjetami). Manjka tudi slika, na kateri bi bili, neodvisno od ilustracij posameznih faz dela, označeni in prikazani vsi elementi knjige, kajti, kako naj si »knjigovez« pomaga s trakom kapitalom, če ga pa nobena risba ne prikazuje? Poglavlje zase je pri takem delu tudi nomenklatura. En sam primer: avtor navaja »trak za označevanje strani« (str. 14). Za isti pojem ima Gspan »bralni znak« (Konzerviranje, str. 15), Gerlanc »zaznamovalni ali bralni trak« (Priročnik, str. 55). Škoda tudi, da ni nobene ilustracije, ki bi prikazovala delo kake knjigoveznice ali podobno.

Marijan Breclj

Breclj Marijan: BIBLIOGRAFIA DELLE TRADUZIONI SLOVENE DI OPERE ITALIANE DAL 1945 AL 1961. 1962, 21 str. 8°. (Separat iz Studi Goriziani, 1962, januar-junij.)

Pozdravljamo že samo zamisel Marijana Breclja, da bo sestavil bibliografijo slovenskih prevodov iz italijanščine. Nalogo si je zastavil v vsej širini in globini: časovno od protestantizma do danes,